

ALTRES DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE CULTURA

ACORD GOV/86/2021, de 15 de juny, pel qual es declara el Corpus de Barcelona Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

Per la Resolució de la consellera de Cultura de 29 de març de 2021 es va incoar l'expedient de declaració del Corpus de Barcelona com a Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

En la instrucció de l'expedient s'han complert tots els tràmits preceptius d'acord amb el que preveu l'article 14 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya.

Les al·legacions que han presentat les persones interessades han estat favorables a la declaració.

Per tant, d'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural, i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya,

A proposta de la consellera de Cultura, el Govern

Acorda:

—1 Declarar Festa Patrimonial d'Interès Nacional el Corpus de Barcelona i definir-ne les característiques, que consten a l'annex.

—2 Inscriure la declaració de Festa Patrimonial d'Interès Nacional del Corpus de Barcelona en el Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.

—3 Disposar la publicació d'aquest Acord al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o des de la notificació corresponent.

Barcelona, 15 de juny de 2021

Xavier Bernadí Gil
Secretari del Govern

ANNEX

Característiques de la festa

La primera referència documental que es té del Corpus de Barcelona es correspon a un pregó del 1320 que especifica que es farà una processó. El document, que forma part del *Llibre del Consell* (AHCB), evidencia que la festa del Corpus Christi a Barcelona, ja des dels seus inicis i des de les primeres processons, sobrepassava la vessant estrictament religiosa, i que en un espai curt de temps es convertiria en la celebració, tant cívica com religiosa, de més ressò durant segles.

Al llarg de set-cents anys d'història, la festa, instituïda per exaltar l'eucaristia, ha conservat els seus trets característics i ha estat motor i inspiració artística.

Herència del Corpus en són els gegants, les bèsties, balls i danses populars i altres entremesos que, temps després, es van integrar a les processons i cercaviles de les festes majors. De la processó de Corpus cal destacar-ne l'ocupació de l'espai urbà, el lluïment i la seva teatralitat amb una funció catequitzant, una ritualitat lligada a un procés de socialització cerimonial.

L'any 1323 la processó de Corpus va adquirir la forma de desfilada triomfant del sagrament pels carrers de la ciutat.

La processó del Corpus al segle XIV ja era tot un esclat festiu; les representacions i els carrers engalanats amb domassos i ornaments florals van contribuir a l'arrelament popular de la festa. El Corpus de Barcelona, per la seva rellevància i notorietat, va ser un referent per a altres localitats.

El 1424 es va escriure una anotació inventariada de la processó (*Llibre de les Solemnitats*), un document que es convertiria en protocol de la processó, per establir i evitar els conflictes i enfrontaments per qüestions d'ordre.

Els corrents contrareformistes i, finalment, el desplegament de les diverses disposicions derivades del Concili de Trento (1545-1563) van afavorir la desaparició de les representacions i van impulsar, de manera definitiva, la presència corporativa en les processons del Corpus.

A principis del segle XVIII el trasbals polític i econòmic afecta de ple la festivitat del Corpus. Els canvis profunds en l'estructura política de la ciutat van provocar que l'antic cerimonial ja no servís i algunes organitzacions gremials i els seus entremesos van deixar de participar-hi, per tornar-hi anys després.

Durant la primera meitat del segle XIX la celebració es veu alterada en diverses ocasions. El 1845 s'autoritza la reincorporació dels gremis, ordres religioses i congregacions, i es torna als grans recorreguts que la processó havia tingut en segles anteriors. Al seguici processional s'hi afegixen incorporacions científiques, artístiques i literàries, col·legis d'advocats, escrivans i procuradors, fet que requereix una nova ordenació.

El segle XX arriba amb un Corpus força auster, tan sols els gegants i les trampes obren la comitiva, i queda lluny el paper de gran celebració que havia tingut segles enrere.

A finals dels anys seixanta, amb el Concili Vaticà II, arriba la desaparició de diverses processons. A Barcelona, en concret, la processó de Corpus es va celebrar fins al 1979. La festa va continuar, però, sense sortir al carrer. Desapareguda la processó de Corpus, tretze anys després, el 1992, diverses entitats de cultura popular i tradicional, l'Ajuntament de Barcelona i la Catedral de Barcelona van decidir recuperar per a tota la ciutadania una de les festes més antigues i lluïdes que, al llarg de la història, s'han celebrat a la ciutat. I ho van fer amb dos dels seus aspectes més populars i participatius, potenciant l'ou com balla i restituint la processó festiva de Corpus.

Actualment, la celebració del Corpus a Barcelona dura quatre dies, de dijous a diumenge de Corpus. L'acte principal, la celebració de la processó, té lloc el diumenge a la tarda i conté dues parts totalment diferenciades: una de caràcter festiu i una altra de caràcter religiós. En la de caràcter festiu, el seguici popular de Barcelona, ampliat com indica el protocol, fa una passada per places i carrers del centre de la ciutat amb elements d'imatgeria festiva, música i danses. La de caràcter religiós és la processó de la Catedral, en la qual les autoritats eclesiàstiques de l'arxidiòcesi precedeixen la singular custòdia del Sant Sagrament, sobre la cadira del rei Martí I. Les dues parts, unides des de la plaça Nova, fan el recorregut fins a arribar de nou al pla de la Seu.

Un altre acte destacat de la festa és l'ou com balla, que consisteix a fer ballar un ou sobre el raig d'aigua de brolladors i fonts de claustres, patis i jardins d'institucions i espais emblemàtics. El doll on balla l'ou

CVE-DOGC-A-21167013-2021

s'embolcalla amb una cistella guarnida amb flors i cireres. De dijous a diumenge hi ha jornada de portes obertes a diversos espais i edificis emblemàtics de Ciutat Vella. També, a diversos indrets de la ciutat, es confeccionen catifes florals.

La festa l'organitza, conjuntament, la Catedral de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

(21.167.013)